

ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

AMNESTY
INTERNATIONAL

«Μέσα σ' ένα δευτερόλεπτο, μας περικύκλωσαν αστυνομικοί των ΜΑΤ από παντού, από αριστερά, από δεξιά... Ήταν πραγματικά τρομακτικό... Όταν σε περικυκλώνουν, σε χτυπούν, σε ψεκάζουν με χημικά και σου πετάνε χειροβομβίδες κρότου-λάμψης, μπορεί να είναι θανατηφόρο.»

Γιάννης Καυκάς, τραυματίστηκε από αστυνομικούς σε διαδήλωση, Μάιος 2011, Αθήνα

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας απαιτείται να αστυνομεύουν τις διαδηλώσεις. Όμως οι μέθοδοί τους δεν συμμορφώνονται πάντοτε με τα διεθνή θεσμικά κείμενα. Η Διεθνής Αμνηστία έχει τεκμηριώσει κρούσματα χρήσης υπερβολικής βίας, κατάχρησης «λιγότερο θανατηφόρων» όπλων, παρεμπόδισης της πρόσβασης σε ιατρική βοήθεια και αυθαίρετης κράτησης σε διάφορες χώρες, μεταξύ των οποίων στην Ελλάδα, την Ισπανία και τη Ρουμανία. Σε πολλές περιπτώσεις, αστυνομικοί χτύπησαν επανειλημμένα με κλομπ ειρηνικούς διαδηλωτές, ακόμη και στο κεφάλι και τον σβέρο, και προκάλεσαν σοβαρά τραύματα. Παρά τις εκκλήσεις προς τις αρχές των χωρών της ΕΕ, αυτές οι παραβιάσεις συνεχίζονται.

Πολλές διαδηλώσεις σε πόλεις της ΕΕ πραγματοποιήθηκαν ως αντίδραση στα πρόσφατα μέτρα λιτότητας των κυβερνήσεων. Καθώς γίνονται πιο δυσεύρετοι οι δημόσιοι πόροι και υπηρεσίες, έχει αυξηθεί η οργή για τις περικοπές θέσεων εργασίας και εισοδημάτων και έχει οδηγήσει σε εκτεταμένες διαδηλώσεις, μερικές φορές βίαιες, που πραγματοποιούνται σε πολλά μέρη της ΕΕ.

Στην Ισπανία, για παράδειγμα, οι περικοπές μισθών, οι αυξήσεις φόρων και η μείωση των κοινωνικών δαπανών

οδήγησαν στην έναρξη συγκεντρώσεων στις 15 Μαΐου 2011 και τον σχηματισμό του λεγόμενου κινήματος 15-M που αξιώνει αλλαγές στο πολιτικό σύστημα στοχεύοντας στη μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στα πολιτικά πράγματα. Οι διαδηλώσεις στην Ελλάδα άρχισαν την άνοιξη του 2010 ως αντίδραση στις απώλειες θέσεων εργασίας, τις αυξήσεις φόρων και τις περικοπές δαπανών και συνεχίστηκαν ολόκληρο το 2011. Διαδηλώσεις στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας πραγματοποιήθηκαν τον Ιανουάριο του 2012, ζητώντας αλλαγή της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής κατάστασης.

Έχουν υπάρξει συχνοί ισχυρισμοί για υπερβολική χρήση βίας και κακομεταχείριση από μέλη των σωμάτων ασφαλείας κατά τη διάλυση του πλήθους σε αυτές τις διαδηλώσεις – ακόμη και όταν οι περισσότεροι άνθρωποι ασκούν ειρηνικά το δικαίωμά τους να συναθροίζονται.

Σε πολλές τέτοιες περιπτώσεις, οι ποινικές έρευνες, για τις καταγγελίες εναντίον των αστυνομικών που φέρονται να διέπραξαν παραβιάσεις, δεν είναι ενδεδειγμένες, αμερόληπτες ή αποτελεσματικές. Σε άλλες περιπτώσεις δεν ξεκινά καν έρευνα. Καθώς πραγματοποιούνται νέες διαδηλώσεις, υπάρχει η πιθανότητα ότι, χωρίς βαθύτερη λογοδοσία για την αστυνομία, θα διαπραχθούν νέες καταπατήσεις.

Η Διεθνής Αμνηστία αναγνωρίζει ότι η αστυνόμευση διαδηλώσεων μπορεί να εμφανίζει δυσκολίες και ότι τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας απαιτείται μερικές φορές να χρησιμοποιήσουν βία για να διατηρήσουν την τάξη και να αποτρέψουν εγκλήματα. Εντούτοις, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους πρέπει να τηρούν το διεθνές δίκαιο.

Αυτή η σύντομη έκθεση τεκμηριώνει προσωπικές ιστορίες από την Ελλάδα, την Ισπανία και τη Ρουμανία, οι οποίες δείχνουν ανάγλυφα τη χρήση υπερβολικής βίας και «λιγότερο θανατηφόρων» όπλων από μέλη των σωμάτων ασφαλείας εναντίον διαδηλωτών και την επακόλουθη έλλειψη αποτελεσματικών ερευνών για αυτά τα κρούσματα. Η σύντομη έκθεση αναδεικνύει ορισμένες από τις ανησυχίες της Διεθνούς Αμνηστίας γύρω από την παράλειψη μελών των σωμάτων ασφαλείας να τηρούν τις διεθνείς υποχρεώσεις όταν αστυνομεύουν διαδηλώσεις σε διάφορες χώρες της ΕΕ και συνιστά καλές πρακτικές για την αστυνόμευση των διαδηλώσεων.

Αστυνομικοί μονάδων αποκατάστασης της τάξης συμπλέκονται με διαδηλωτές στην Plaza de Catalunya (Πλατεία Καταλονίας), Βαρκελώνη, Ισπανία, 27 Μαΐου 2011.

ΔΙΕΘΝΗ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Το διεθνές δίκαιο επιτρέπει πράγματι τον περιορισμό του δικαιώματος ειρηνικής συνάθροισης εφ' όσον αυτός πραγματοποιείται με θεμιτό στόχο, όπως είναι η προστασία της δημόσιας ασφάλειας, της τάξης, της υγείας, των ηθών ή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων. Οι περιορισμοί πρέπει να είναι αναλογικοί και απαραίτητοι για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Για τη χρήση βίας κατά την αστυνόμευση συναθροίσεων, το Άρθρο 3 του Κώδικα Συμπεριφοράς των Η.Ε. για τους Αξιωματούχους Επιβολής του Νόμου αναφέρει ότι «οι αξιωματούχοι επιβολής του νόμου μπορούν να χρησιμοποιούν βία μόνο όταν αυτό είναι αυστηρά απαραίτητο και στην απαραίτητη έκταση για την εκτέλεση του καθήκοντός τους». Αν η χρήση βίας είναι αναπόφευκτη, τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας πρέπει να ασκούν αυτοσυγκράτηση στη χρήση της.

Επιπλέον, οι Βασικές Αρχές των Η.Ε. για τη Χρήση Βίας και Πυροβόλων Όπλων από Αξιωματούχους Επιβολής του Νόμου αναφέρουν ότι οι αξιωματούχοι επιβολής του νόμου «δεν θα χρησιμοποιούν πυροβόλα όπλα εναντίον προσώπων παρά μόνο σε αυτοάμυνα ή σε άμυνα τρίτων έναντι της επικείμενης απειλής θανάτου ή σοβαρού τραυματισμού».

ΧΡΗΣΗ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Βίντεο, φωτογραφίες, δημοσιεύματα και μαρτυρίες δείχνουν την επανειλημμένη χρήση υπερβολικής βίας από αστυνομικούς κατά τις διαδηλώσεις που διοργανώθηκαν εναντίον των μέτρων λιτότητας στις 15, 28 και 29 Ιουνίου 2011 στην Αθήνα. Βίντεο από την Ισπανία δείχνουν επίσης αστυνομικούς να επελαύνουν με κλομπ ή να πυροβολούν επανειλημμένα με πλαστικές σφαίρες ή βολίδες πρόσκρουσης εναντίον διαδηλωτών που δεν αποτελούν καμία εμφανή απειλή για τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας ή για το κοινό, στη Βαρκελώνη στις 27 Μαΐου 2011.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΥΚΑΣ

Ο Γιάννης Καυκάς, 32 ετών, υπέστη παρ' ολίγον θανατηφόρα τραύματα στο κεφάλι όταν χτυπήθηκε από αστυνομικούς μονάδας αποκατάστασης της τάξης κατά τη διάρκεια της διαδήλωσης κατά των μέτρων λιτότητας στην Αθήνα στις 11 Μαΐου 2011. Ο Γιάννης δήλωσε ότι τον χτύπησαν με έναν από τους πυροσβεστήρες που φέρουν ορισμένοι αστυνομικοί μονάδων αποκατάστασης της τάξης. Παρέμεινε στο νοσοκομείο επί 20 ημέρες, δέκα από τις οποίες στη μονάδα εντατικής θεραπείας, μετά από επείγουσα εγχείρηση. Εξακολουθεί να υποφέρει από ζαλάδες και αδυναμία στον αριστερό βραχίονα.

Ο Γιάννης αφηγήθηκε: «Άκουσα τις εκρήξεις χειροβομβίδων κρότου-λάμψης 100 έως 200 μέτρα πίσω μου. Το ένα δευτερόλεπτο ένιωσα πίεση πίσω μου από τους άλλους διαδηλωτές που έσπρωχναν. Το επόμενο μας περικύκλωσαν αστυνομικοί των ΜΑΤ από παντού, από αριστερά, από δεξιά... Ήταν πραγματικά τρομακτικό... Όταν σε περικυκλώνουν, σε χτυπούν, σε ψεκάζουν με χημικά και σου πετάνε χειροβομβίδες κρότου-λάμψης, μπορεί να είναι θανατηφόρο. Οι διαδηλωτές ποδοπατούσαν ο ένας τον άλλο επειδή είχαν πανικοβληθεί και δεν είχαν από πού να φύγουν. [Οι αστυνομικοί] μας χτύπησαν με τέτοια αγριότητα! Με χτύπησαν στο σώμα και στο κεφάλι με τα κλομπ τους αλλά ένιωσα επίσης ότι δύο από τα χτυπήματα στο κεφάλι μου ήταν από κάτι εντελώς διαφορετικό, βαρύ και μεταλλικό. Προσπάθησα να μείνω όρθιος και να παραμείνω ζωντανός... Όταν συνήλθα στο νοσοκομείο δεν είχα καθόλου έλεγχο στο σώμα μου. Μια-δυο μέρες αφού συνήλθα από το κόμα έγραψα σε ένα κομμάτι χαρτί μπροστά στη μητέρα μου και σε μια νοσοκόμα ότι με είχαν χτυπήσει με πυροσβεστήρα.»

Τον Φεβρουάριο του 2012, εννέα μήνες μετά την έναρξη ποινικής ανάκρισης για την υπόθεση, η αστυνομική έρευνα ολοκληρώθηκε και τα πορίσματα υποβλήθηκαν στον Εισαγγελέα. Από τότε δεν έχουν αναφερθεί οποιεσδήποτε εξελίξεις στην υπόθεση.

ΑΝΧΕΛΑ ΧΑΡΑΜΙΓΙΟ (ANGELA JARAMILLO)

Το βράδυ της 4ης Αυγούστου 2011, μερικές εκατοντάδες διαδηλωτές διαμαρτυρήθηκαν μπροστά στο Υπουργείο Εσωτερικών στη Μαδρίτη της Ισπανίας. Σύμφωνα με τα μέσα ενημέρωσης, η αστυνομία αντέδρασε στην απόπειρα μερικών διαδηλωτών να στερεώσουν αφίσες στα κιγκλιδώματα γύρω από το υπουργείο, όμως αναφορές μαρτύρων που συγκέντρωσε η Διεθνής Αμνηστία ισχυρίζονται ότι οι αστυνομικοί επέλασαν εναντίον τους, ακόμη και εναντίον ειρηνικών διαδηλωτών. Εικόνες διαθέσιμες στο Διαδίκτυο δείχνουν αστυνομικούς μονάδων αποκατάστασης της τάξης να χτυπούν διαδηλωτές με τα κλομπ τους, παρ' όλο που οι διαδηλωτές δεν φαίνονταν να αντιστέκονται και είχαν τα χέρια τους σηκωμένα ψηλά.

Η Άνχελα Χαραμίγιο, ηλικίας τότε 58 ετών, δήλωσε στη Διεθνή Αμνηστία ότι στεκόταν μόνη της κοντά σε ένα παγκάκι στην Κάγιε Καστελιάνα, όταν είδε περίπου 10 αστυνομικούς μονάδας αποκατάστασης της τάξης να έρχονται προς το μέρος της. Δεν ήταν απειλητική και είχε τα χέρια της σηκωμένα ψηλά, αλλά καθώς οι αστυνομικοί την προσπερνούσαν, μία από τους αστυνομικούς τη χτύπησε στο πρόσωπο με την

ασπίδα της, κάνοντάς την να πέσει επάνω στο παγκάκι. Η αστυνομικός τότε τη χτύπησε στο αριστερό γόνατο με το κλομπ της, προκαλώντας τραύμα που χρειάστηκε ιατρική περίθαλψη.

«Μια ομάδα νεαρών με πλησίασε για να με βοηθήσει. [...] Μια κοπέλα κάθισε δίπλα μου, στο παγκάκι, με αγκάλιασε και ρώτησε: 'Είσαι σίγουρη πως είσαι καλά; Πονάς πολύ; Μπορείς να περπατήσεις;' Την ίδια στιγμή ένας νεαρός επέπληξε τους αστυνομικούς από το σημείο όπου βρισκόμαστε. Τους είπε: 'Δεν βλέπετε ότι δεν είναι νέα; Πώς μπορείτε να τη χτυπάτε; Είστε βάρβαροι.' Τότε η ομάδα των αστυνομικών κάνει μεταβολή, επιστρέφει περπατώντας, έρχεται ως εμάς και αρχίζει να μας χτυπά ξανά [με κλομπ]. Τότε ήταν που δέχτηκα ένα σοβαρό χτύπημα στον δεξιό γοφό. Σκόβω, βάζω τα χέρια προσπαθώντας να προστατέψω το κεφάλι μου, στρέφομαι και βλέπω πως χτυπούν όλους όσους ήρθαν να με βοηθήσουν, αλλά ιδίως την κοπέλα που καθόταν δεξιά μου και με αγκάλιαζε.»

Την αφήγηση της Άνχελα επιβεβαίωσε μία από τους μάρτυρες, που χτυπήθηκε και αυτή επανειλημμένα με κλομπ από αστυνομικούς και χρειάστηκε ιατρική φροντίδα για τα τραύματα που υπέστη στον σβέρο, τον γοφό και τα πόδια. Και οι δύο υπέβαλαν μηνύσεις κατά των αστυνομικών την επομένη.

Στις 5 Αυγούστου 2011, η Άνχελα Χαραμίγιο κατέθεσε σε δικαστήριο της Μαδρίτης επίσημη μήνυση, καταγγέλλοντας την επίθεση και παρέχοντας αποδεικτικά στοιχεία, περιλαμβανομένων βίντεο της αστυνομικής επιχείρησης και ιατρικές εκθέσεις. Στις 15 Μαρτίου 2012, άλλο δικαστήριο της Μαδρίτης εξέδωσε οριστική απόφαση να μην κάνει δεκτή τη μήνυση, καθώς δεν μπορούσε να ταυτοποιηθεί η υπαίτια αστυνομικός.

Μετά από καρδιακή προσβολή που υπέστη, η Άνχελα Χαραμίγιο πέθανε απροσδόκητα στις 15 Ιουνίου 2012, χωρίς να δικαιωθεί.

ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ

Αρκετές διαδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας τον Ιανουάριο του 2012, με έναυσμα μέτρα λιτότητας και μια πρόταση μεταρρύθμισης που είχε ως στόχο τη μερική ιδιωτικοποίηση του συστήματος υγειονομικής μέριμνας, αλλά διευρύνθηκαν και συμπεριέλαβαν τη γενική δυσαρέσκεια για τις πολιτικές της τότε κυβέρνησης. Αν και οι διαδηλώσεις ήταν γενικά ειρηνικές, αναφέρθηκαν μερικά βίαια περιστατικά. Στις 15 Ιανουαρίου, μερικοί διαδηλωτές ύψωσαν οδοφράγματα, τους έβαλαν φωτιά και πέταξαν πέτρες και κομμάτια οδοστρώματος στους αστυνομικούς, που απάντησαν με κλομπ, αντλίες πίεσης και δακρυγόνα. Το βράδυ της

© REUTERS/Radu Sighet

Αστυνομικοί μονάδων αποκατάστασης της τάξης σε επιφυλακή κατά τη διάρκεια αντικυβερνητικής διαδήλωσης στο κέντρο του Βουκουρεστίου, 16 Ιανουαρίου 2012. Οι διαδηλώσεις συνεχίστηκαν επί αρκετές μέρες τον Ιανουάριο και ξανά τον Φεβρουάριο, παρά τις συγκρούσεις μεταξύ διαδηλωτών και μονάδων αποκατάστασης της τάξης.

19ης Ιανουαρίου, αναφέρθηκαν βίαια επεισόδια μεταξύ αστυνομίας και διαδηλωτών στην Πλατεία Πανεπιστημίου, όταν σύμφωνα με ισχυρισμούς χρησιμοποιήθηκαν δακρυγόνα για να διαλύσουν τους διαδηλωτές. Σύμφωνα με αναφορές, δεκάδες άνθρωποι συνελήφθησαν και πέντε διαδηλωτές χρειάστηκαν ιατρική βοήθεια.

Υπήρξαν διάφορα τεκμηριωμένα κρούσματα χρήσης υπερβολικής βίας από αστυνομικούς εναντίον διαδηλωτών που δεν πρόβαλλαν καμία αντίσταση. Ένα βίντεο δείχνει, για παράδειγμα, αστυνομικό να χτυπά έναν άνδρα που ήταν πεσμένος στο έδαφος και δεν πρόβαλλε καμία αντίσταση. Δείχνει επίσης δύο αστυνομικούς να χτυπούν διαδηλωτή ενώ ήταν πεσμένος στο έδαφος και να τον ψεκάζουν στο πρόσωπο με κάτι που έμοιαζε να είναι χημικές ουσίες.

Η οργάνωση ανθρωπίνων δικαιωμάτων APADOR – Επιτροπή Ελσίνκι, που εδρεύει το Βουκουρέστι, έχει τεκμηριώσει διάφορες περιπτώσεις καταπατήσεων εναντίον ατόμων από την αστυνομία κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων στους δρόμους, σε έκθεση που δημοσίευσε τον Απρίλιο του 2012. Συμπεραίνει ότι μερικές από τις ενέργειες των μελών των σωμάτων ασφαλείας ήταν αυθαίρετες και δυσανάλογες για τη δεδομένη κατάσταση.

ΑΝΤΡΕΪ ΚΑΙ ΑΓΚΟΥΣΤΙΝ ΡΙΣΤΑΚΕ (ANDREI AND AGUSTIN RISTACHE)

Ο Αντρέι Ριστάκε και ο πατέρας του, Αγκουστίν, είχαν συμμετάσχει σε ειρηνική διαδήλωση στην Πλατεία Πανεπιστημίου στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας στις 14 Ιανουαρίου 2012. Καθώς έφευγαν, τους σταμάτησαν αστυνομικοί που άρχισαν να τους χτυπούν. Στη συνέχεια τους άφησαν να φύγουν και, ενώ απομακρύνονταν περπατώντας, τους σταμάτησε μια ομάδα μασκοφόρων αστυνομικών που τους χτύπησαν με κλομπ μέχρι που έπεσαν στο έδαφος. Τους έσυραν στην κλούβα και τους πήγαν στο αστυνομικό τμήμα. Καθώς ο Αγκουστίν δυσκολευόταν να αναπνεύσει, ο Αντρέι ζήτησε από τους αστυνομικούς να επιτρέψουν στον πατέρα του να πάει στο νοσοκομείο, αλλά εκείνοι είπαν στους άνδρες ότι πρώτα έπρεπε να τους οδηγήσουν στο αστυνομικό τμήμα για να τους επιβάλουν τα πρόστίμά τους, και μετά θα ήταν ελεύθεροι να κάνουν ό,τι ήθελαν. Ο Αντρέι κάλεσε ασθενοφόρο, το οποίο στάλθηκε στο αστυνομικό τμήμα για να παραλάβει τον Αγκουστίν και τον μεταφέρει στο νοσοκομείο, όπου διανυκτέρευσε. Ο Αντρέι κρατήθηκε στο αστυνομικό τμήμα επί τέσσερις ώρες, του πήραν δακτυλικά αποτυπώματα και του επέβαλαν αστυνομικό πρόστιμο για διατάραξη της δημόσιας τάξης.

Και για τους δύο άνδρες εκδόθηκαν αργότερα ιατρικές βεβαιώσεις που κατέγραψαν τραυματισμό στο κεφάλι και μώλωπες στο σώμα.

Η Διεθνής Αμνηστία παρότρυνε τις ρουμανικές αρχές να διενεργήσουν άμεση, ανεξάρτητη, διεξοδική και αποτελεσματική έρευνα για όλους τους ισχυρισμούς και τις καταγγελίες που καταγράφηκαν για χρήση υπερβολικής βίας από αστυνομικούς και να οδηγήσουν στη δικαιοσύνη κάθε τυχόν υπαίτιο παραβίασεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο γενικός γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών και ο Γενικός Εισαγγελέας της Ρουμανίας αποκρίθηκαν στις ανησυχίες της Διεθνούς Αμνηστίας δηλώνοντας ότι, μέχρι τον Φεβρουάριο του 2012, είχαν καταγραφεί τέσσερις ποινικές μηνύσεις εναντίον αστυνομικών που είχαν εμπλακεί στη διασφάλιση της δημόσιας τάξης κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων και ότι θα διεξάγονταν έρευνες.

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΟΥΝ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και οι αρχές επιβολής του νόμου, ιδίως, πρέπει να διασφαλίζουν ότι καθένας στις επικράτειές τους μπορεί να απολαμβάνει το ανθρωπινό δικαίωμά του στην ειρηνική συνάθροιση, και ότι τα δικαιώματα στη ζωή και στην ελευθερία από βασανιστήρια και άλλες μορφές κακομεταχείρισης γίνονται σεβαστά κάθε στιγμή. Ο Κώδικας Συμπεριφοράς των Η.Ε. για τους Αξιωματούχους Επιβολής του Νόμου και οι Βασικές Αρχές των Η.Ε. για τη Χρήση Βίας και Πυροβόλων Όπλων από Αξιωματούχους Επιβολής του Νόμου πρέπει να αποτελούν τις κατευθυντήριες αρχές στις οποίες στηρίζονται όλες οι επιχειρήσεις πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις διαδηλώσεις. Τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας πρέπει:

ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΟΥΝ τις ειρηνικές δημόσιες συναθροίσεις.

■ Είναι θεμιτό δικαίωμα των ανθρώπων να μεταφέρουν τη γνώμη τους στους δρόμους. Οι δημόσιες συναθροίσεις δεν πρέπει να θεωρούνται ο «εχθρός». Η διοικητική ιεραρχία πρέπει να μεταδίδει στα μέλη των σωμάτων ασφαλείας ένα σαφές μήνυμα ότι το καθήκον τους είναι να διευκολύνουν και όχι να περιορίζουν μια ειρηνική δημόσια συνάθροιση. Αυτό πρέπει να γίνεται κατανοητό με σαφήνεια από όλα τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας που λαμβάνουν μέρος στη διαχείριση της συνάθροισης.

■ Κατά την αστυνόμευση συναθροίσεων που είναι έκνομες αλλά μη βίαιες, τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας πρέπει να αποφεύγουν τη χρήση βίας. Αν αυτή είναι αναπόφευκτη, για να διαφυλάξουν για παράδειγμα την ασφάλειά τους ή την ασφάλεια τρίτων, πρέπει να χρησιμοποιούν την ελάχιστη απαραίτητη βία και να συμμορφώνονται με τις Βασικές Αρχές των Η.Ε.

ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΝ τις ειρηνικές δημόσιες συναθροίσεις, μεταξύ άλλων απέναντι σε βίαια άτομα ή μικρότερες ομάδες.

■ Οι μικροπαραβιάσεις του νόμου, όπως αφισκόλληση, απορρίμματα, υλικές φθορές ελάσσονος σημασίας που προκαλούνται από μεγάλη ομάδα συγκεντρωμένων, μπορεί να οδηγήσουν σε έρευνα και εν τέλει σε απόδοση ατομικών ευθυνών. Εντούτοις, εν όψει της σπουδαιότητας του δικαιώματος στην ελευθερία της συνάθροισης, κάτι τέτοιο δεν πρέπει να οδηγεί σε απόφαση διάλυσης μιας συνάθροισης.

■ Η απόφαση να διαλυθεί μια συνάθροιση πρέπει να λαμβάνεται σύμφωνα με τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας, μόνο όταν δεν υπάρχει κανένα άλλο διαθέσιμο μέσο για να προστατευθεί η δημόσια τάξη από επικείμενο κίνδυνο βίας.

■ Όταν μια μικρή μειονότητα προσπαθεί να μετατρέψει μια ειρηνική συνάθροιση σε βίαιη, τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας πρέπει να προστατεύουν τους ειρηνικούς διαδηλωτές και να μην χρησιμοποιούν τις βίαιες ενέργειες των λίγων ως πρόσχημα για να περιορίσουν ή να εμποδίσουν την άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολλών.

ΝΑ ΑΠΟΚΛΙΜΑΚΩΝΟΥΝ τεταμένες ή βίαιες καταστάσεις.

■ Η επικοινωνία με τους διοργανωτές και τους διαδηλωτές πριν και κατά τη διάρκεια της επιχείρησης πρέπει να αποσκοπεί στη δημιουργία αμοιβαίας κατανόησης και στην αποτροπή της βίας. Όταν είναι μεγάλη η πιθανότητα εκρήξεων βίας –για παράδειγμα στο πλαίσιο ευαίσθητων ετερειών ή σε σύνδεση με τη δημόσια κατακραυγή εναντίον μέτρων λιτότητας– η επικοινωνία με τους διοργανωτές και τους διαδηλωτές γίνεται ακόμη πιο σημαντική, προκειμένου να μειωθούν οι εντάσεις και να αποφευχθούν αχρείαστες αντιπαραθέσεις. Τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας και οι διοργανωτές πρέπει να αναζητήσουν μαζί τρόπους να αποτρέψουν τη βία ή να τη σταματήσουν ταχύτατα μόλις ξεσπάσει.

Διαδηλωτές συμμετέχουν σε διαδήλωση που οργάνωσαν τα κόμματα του αντιπολιτευόμενου συνασπισμού στο Βουκουρέστι στις 19 Ιανουαρίου 2012.

■ Όταν έχει ληφθεί (σύννομη) απόφαση να διαλυθεί μια συνάθροιση, η διαταγή να διαλυθεί πρέπει να μεταδίδεται με σαφήνεια και να επεξηγείται, για να επιτευχθεί, όσο είναι δυνατόν, η κατανόηση και η συμμόρφωση των διαδηλωτών. Πρέπει να δίνεται επαρκής χρόνος για να διαλυθεί το πλήθος.

ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ τις αστυνομικές εξουσίες μόνο για σύννομους σκοπούς.

■ Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται βία για να τιμωρηθεί η (υποτιθέμενη ή φερόμενη) έλλειψη συμμόρφωσης σε μια διαταγή, ούτε η απλή συμμετοχή σε μια συνάθροιση.

■ Η σύλληψη και η κράτηση πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως μέσα για να αποτρέπεται η ειρηνική συμμετοχή σε μια δημόσια συνάθροιση, ούτε ως μέσα τιμωρίας για τη συμμετοχή.

ΝΑ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΟΥΝ τις φθορές, να περιφρουρούν και να σέβονται τη ζωή και να προστατεύουν τους ανθρώπους που δεν συμμετέχουν. Να χρησιμοποιούν βία μόνο στον αναγκαίο βαθμό, και μόνο όταν τα μη βίαια ή λιγότερο βίαια μέσα έχουν αποτύχει ή δεν έχουν πιθανότητα να επιτύχουν τον θεμιτό σκοπό.

■ Ποτέ δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται πυροβόλα όπλα ή καραμίνες για τον σκοπό της διάλυσης ενός πλήθους.

■ Τα κλομπ και παρόμοιοι εξοπλισμοί πρόσκρουσης δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται εναντίον ανθρώπων που δεν αποτελούν απειλή και δεν είναι επιθετικοί. Όταν η χρήση κλομπ είναι αναπόφευκτη, τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας πρέπει να έχουν σαφείς εντολές να αποφεύγουν την πρόκληση σοβαρού τραυματισμού και ότι τα ζωτικά μέρη του σώματος αποκλείονται ως περιοχές-στόχοι.

■ Ο τύπος εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί για να διαλυθεί μια συνάθροιση πρέπει να εξετάζεται προσεκτικά και να χρησιμοποιείται μόνο όταν αυτό

είναι απαραίτητο, αναλογικό και σύννομο. Ο εξοπλισμός αστυνόμευσης και ασφαλείας –όπως οι πλαστικές σφαίρες, τα δακρυγόνα και οι χειροβομβίδες κρότου-λάμψης, που συχνά περιγράφονται ως «λιγότερο θανατηφόρα» όπλα– μπορούν να επιφέρουν σοβαρό τραυματισμό ή ακόμη και θάνατο. Οι χημικές ερεθιστικές ουσίες, όπως τα δακρυγόνα, δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται εκεί που οι άνθρωποι είναι περιορισμένοι σε έναν χώρο, ούτε με τρόπο που να μπορεί να προκαλέσει μόνιμη βλάβη (όπως σε υπερβολικά μικρή απόσταση, ή με κατευθείαν στόχο τα πρόσωπα των ανθρώπων).

■ Πρέπει να δίνονται σαφείς εντολές σε όλα τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας ότι πρέπει να παρέχεται χωρίς καθυστέρηση ιατρική φροντίδα σε κάθε τυχόν τραυματία.

ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΛΟΓΟΙ απέναντι στο κοινό και στο δικαστικό σώμα για όλες τις επιχειρήσεις.

■ Κάθε τυχόν χρήση βίας κατά τη διάρκεια δημόσιας συνάθροισης πρέπει να υπόκειται σε επανεξέταση και, όπου αρμόζει, σε διερεύνηση και σε πειθαρχικές ή ποινικές κυρώσεις.

■ Οι καταγγελίες εναντίον αστυνομικών πρέπει να διερευνούνται αποτελεσματικά και αμερόληπτα και, όπου αρμόζει, να υπόκεινται σε πειθαρχικές ή ποινικές κυρώσεις.

■ Τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας πρέπει να είναι αναγνωρίσιμα κατά τις επιχειρήσεις δημόσιας τάξης (με διακριτικά είτε ονομαστικά, είτε αριθμητικά). Πρέπει να δίνονται εκτελεστές διαταγές για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με την υποχρέωση να φέρουν τέτοια διακριτικά. Ο προστατευτικός εξοπλισμός πρέπει να χρησιμοποιείται για την προστασία των μελών των σωμάτων ασφαλείας και όχι ως μέσο για την απόκρυψη της ταυτότητάς τους.

«ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ» ΟΠΛΑ

Η Διεθνής Αμνηστία χρησιμοποιεί τον όρο «λιγότερο θανατηφόρα» για τα άλλα όπλα εκτός των συμβατικών πυροβόλων όπλων, εν όψει των στοιχείων ότι πολλά από τα όπλα που κατατάσσονται σε αυτήν την κατηγορία έχουν τη δυνατότητα να προκαλέσουν θάνατο.

Οι συσκευές ελέγχου του πλήθους, όπως οι αντλίες πίεσης, οι βολίδες πρόσκρουσης (γνωστές συνήθως ως πλαστικές και λαστιχένιες σφαίρες), οι χημικές ερεθιστικές ουσίες όπως το σπρέι πιπεριού και τα δακρυγόνα, μπορούν να επιφέρουν σοβαρό τραυματισμό ή ακόμη και θάνατο. Πολλά από αυτά τα όπλα, περιλαμβανομένων των ιατρικών τους επιπτώσεων, δεν έχουν υποβληθεί σε ανεξάρτητη αξιολόγηση και ορισμένα εξακολουθούν να είναι από τη φύση τους ανοιχτά σε κακή χρήση.

Η Διεθνής Αμνηστία καλεί τις κυβερνήσεις να θεσπίσουν αυστηρές κατευθυντήριες οδηγίες για τον σχεδιασμό και τη χρήση τέτοιου εξοπλισμού και να συστήσουν επαρκείς εποπτικούς μηχανισμούς για να διασφαλίσουν ότι οι κατευθυντήριες οδηγίες επανεξετάζονται τακτικά και τηρούνται.

ΚΑΚΗ ΧΡΗΣΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΕΡΕΘΙΣΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ, ΧΕΙΡΟΒΟΜΒΙΔΩΝ ΚΡΟΤΟΥ- ΛΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΣΦΑΙΡΩΝ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΥΠΡΑΙΟΣ

«Ήταν γύρω στις 2.30 μ.μ. και υπήρχε ένταση ανάμεσα στην αστυνομία και στους διαδηλωτές. Η εμπειρία μου μου έλεγε ότι σύντομα μπορεί να ξεσπούσε βία, έτσι αποφάσισα να μετακινηθώ για να προφυλαχτώ. Λίγα μέτρα πιο πέρα υπήρχε μια αστυνομική διμοιρία που άρχισε να οπισθοχωρεί προς την Πλατεία Συντάγματος. Ο διοικητής της διμοιρίας με ρώτησε γιατί τραβούσα φωτογραφίες. Τους έδειξα ότι είμαι δημοσιογράφος και μέλος της Ένωσης Συντακτών. Αφού με έβρισε, ο επικεφαλής της ομάδας διέταξε έναν άλλο αστυνομικό να μου ρίξει χειροβομβίδα κρότου-λάμψης. Κυριολεκτικά τινάχτηκα στον αέρα και έπεσα πίσω. Νόμιζα ότι πέθανα. Μετά από μερικά λεπτά μια ομάδα πολιτών άρχισαν να με συνεφέρουν, ρήχνοντάς μου νερό στο κεφάλι. Και τότε συνειδητοποίησα ότι κάτι δεν πήγαινε καλά, γιατί δεν άκουγα.»

Στις 15 Ιουνίου 2011, ο Μανώλης Κυπραίος υπέστη ολική απώλεια ακοής και στα δύο αυτιά. Τον Αύγουστο

του 2011, υποβλήθηκε σε εγχείρηση και ανέκτησε ένα μέρος της ακοής του αλλά με πολύ μεγάλους περιορισμούς. Εξακολουθεί να δυσκολεύεται να περπατήσει λόγω της έλλειψης ισορροπίας. Εξαιτίας της σωματικής του αναπηρίας και του ψυχολογικού τραυματισμού του, η δημοσιογραφική του σταδιοδρομία πρακτικά τελείωσε.

Τον Νοέμβριο του 2011, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών επιδίκασε στον Μανώλη Κυπραίιο προσωρινή καταβολή αποζημίωσης σε σχέση με την αγωγή που είχε καταθέσει εναντίον των ελληνικών αρχών τον Αύγουστο. Στο τέλος του 2011, ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Αθηνών απήγγειλε κατηγορίες σε βάρος

© AP Photo/Lefteris Pitarakis

Άκρο αριστερά, κάτω: Ο Μανώλης Κυπραίος μιλά σε διάσκεψη της Ένωσης Φωτορεπόρτερ Ελλάδος, Αθήνα, 16 Δεκεμβρίου 2011.

Αριστερά: Αστυνομικός κλοτσά διαδηλώτρια σε διαδήλωση κατά των μέτρων λιτότητας στην πλατεία Συντάγματος, Αθήνα, 15 Ιουνίου 2011.

Κάτω δεξιά, επάνω: Μ., τραυματίας από πλαστική σφαίρα σε διαδήλωση στο όρος Κάκαβος, Αύγουστος 2012.

Κάτω δεξιά, μέσο: Δείγμα των βολίδων πρόσκρουσης που χρησιμοποίησε η αστυνομία στη διαδήλωση στο όρος Κάκαβος.

Κάτω δεξιά, κάτω: Άλλος διαδηλωτής δέχτηκε στο πόδι τραύμα που φαίνεται να προήλθε από βολίδα πρόσκρουσης.

αγνώστων μέχρι στιγμής αστυνομικών για εσκεμμένη πρόκληση σοβαρής σωματικής βλάβης στον δημοσιογράφο και η υπόθεση παραπέμφθηκε σε ανακριτή. Δεκαπέντε μήνες μετά το περιστατικό και παρά την παροχή αποδεικτικών στοιχείων, που περιλαμβάνουν φωτογραφίες της αστυνομικής μονάδας και του επικεφαλής της μονάδας που διέταξε την επίθεση εναντίον του, δεν έχει υπάρξει άλλη πρόοδος στην υπόθεση.

«ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΘΑΝΑΤΦΟΡΑ ΟΠΛΑ» ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΔΙΑΔΗΛΩΤΩΝ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

Στις 5 Αυγούστου 2012, περίπου 1.000 διαδηλωτές, μεταξύ των οποίων κάτοικοι πόλεων και χωριών της Χαλκιδικής, πορεύονταν ειρηνικά προς το όρος Κάκαβος προκειμένου να διαμαρτυρηθούν για τις εργασίες εξόρυξης χρυσού εκεί και για τον περιβαλλοντικό και οικονομικό τους αντίκτυπο.

Οι διαδηλωτές δήλωσαν στη Διεθνή Αμνηστία ότι, ενώ διαπραγματεύονταν με την αστυνομία να τους επιτραπεί η πρόσβαση στο βουνό, αστυνομικοί μονάδων αποκατάστασης της τάξης χρησιμοποίησαν δακρυγόνα εναντίον τους και έθεσαν το γύρω δάσος σε κίνδυνο πυρκαγιάς από την ανάφλεξη των

χημικών. Οι διαδηλωτές επιχείρησαν επί ώρες να συνεχίσουν την πορεία τους ενώ τους εμπόδιζαν οι αστυνομικοί, οι οποίοι σύμφωνα με αναφορές εξακολούθησαν να χρησιμοποιούν χημικές ερεθιστικές ουσίες και πυροβόλησαν εναντίον τους με πλαστικές σφαίρες και άλλες βολίδες πρόσκρουσης. Ο Μ., ένας από τους διαδηλωτές, δήλωσε στη Διεθνή Αμνηστία:

«Είδα έναν αστυνομικό των ΜΑΤ, περίπου 15 μέτρα μακριά από μένα, να βγαίνει από τη γραμμή και να σημαδεύει με το όπλο του, όχι στα πόδια μου για να με τρομάξει, αλλά πιο ψηλά. Όταν με πυροβόλησε, ένιωσα ένα τράνταγμα και έντονο πόνο στον αριστερό μου ώμο. Οι άλλοι διαδηλωτές ανησύχησαν από το πρήξιμο στο χέρι μου που συγχρόνως βαθμιαία μελάνιαζε, αλλά εγώ ήμουν χαρούμενος που η λαστιχένια σφαίρα δεν με χτύπησε στο κεφάλι. Είδα επίσης έναν άλλο αστυνομικό των ΜΑΤ να σημαδεύει με το όπλο του άλλον διαδηλωτή, που τραυματίστηκε στο πόδι από τη λαστιχένια σφαίρα.»

Ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη αρνήθηκε ότι χρησιμοποιήθηκαν λαστιχένιες σφαίρες εναντίον διαδηλωτών. Ωστόσο οι διαδηλωτές ανέφεραν ότι έχουν συλλέξει δείγματα λαστιχένιων σφαιρών και βολίδων πρόσκρουσης που βρέθηκαν στο δάσος μετά τη διαμαρτυρία.

© Alterthess

© Alterthess

© Alterthess

Δεξιά: Ισπανοί αστυνομικοί μονάδων αποκατάστασης της τάξης πυροβολούν με πλαστικές σφαίρες εναντίον διαδηλωτών κατά τη διάρκεια συγκρούσεων στο τέλος διαδήλωσης Ισπανών ανθρακωρύχων στη Μαδρίτη, 11 Ιουλίου 2012. Η Παλόμα δήλωσε ότι «πλαστικές σφαίρες έπεφταν παντού».

Άκρο δεξιά: Η Αγγελική Κουτσουμπού στη διαδήλωση της 5ης Δεκεμβρίου 2009, Αθήνα.

ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΩΝ

ΠΑΛΟΜΑ ΑΘΝΑΡ ΦΕΡΝΑΝΤΕΣ (PALOMA AZNAR FERNANDEZ)

Η Παλόμα είναι έμπειρη ανεξάρτητη δημοσιογράφος. Έχει καλύψει διάφορες διαδηλώσεις κατά των κυβερνητικών μέτρων λιτότητας στη Μαδρίτη.

Στις 11 Ιουλίου 2012, η λεγόμενη «Μαύρη Πορεία» έφερε στη Μαδρίτη ανθρακωρύχους από την Αραγωνία, την Καστίλη-Λεόν και τις Αστούριες, που διαμαρτύρονταν για τις κυβερνητικές περικοπές που έπλητταν τη βιομηχανία εξόρυξης άνθρακα. Χιλιάδες διαδηλωτές την υποστήριξαν στην Οδό Καστελιάνα, όπου βρίσκεται το Υπουργείο Βιομηχανίας.

Η Παλόμα φορούσε τη δημοσιογραφική της ταυτότητα και είχε τη φωτογραφική της μηχανή γύρω από τον λαιμό της. Δήλωσε στη Διεθνή Αμνηστία ότι οι αστυνομικοί περικύκλωσαν τους διαδηλωτές, και ότι τους επιτέθηκαν όταν ένας διαδηλωτής έριξε στους αστυνομικούς ένα από τα φράγματα ελέγχου του πλήθους μπροστά στο Υπουργείο Βιομηχανίας. Δήλωσε ότι έπεφταν παντού λαστιχένιες σφαίρες και

ότι σε αντίδραση μερικοί από τους διαδηλωτές πέταξαν πέτρες σε αστυνομικούς. Έψαχνε έναν συνάδελφό της που είχε χτυπηθεί στα επεισόδια, και τότε δέχτηκε λαστιχένια σφαίρα στον δεξιό γοφό της. Ανέφερε ότι οι αστυνομικοί δεν έφεραν καθόλου εμφανή διακριτικά και ότι έριχναν λαστιχένιες σφαίρες στο πλήθος. Βίντεο δείχνει αστυνομικούς να χτυπούν με κλομπ ανθρώπους πεσμένους στο οδόστρωμα και να ρίχνουν λαστιχένιες σφαίρες από πολύ μικρή απόσταση.

Σε προηγούμενη περίπτωση, η Παλόμα είχε ξανά χτυπηθεί με κλομπ από αστυνομικό, κατά τη διάρκεια διαδήλωσης κατά της επίσκεψης του Πάπα Βενέδικτου ΙΣΤ΄ στη Μαδρίτη τον Αύγουστο του 2011. Σε εκείνη την περίπτωση είδε τουλάχιστον πέντε αστυνομικούς να χτυπούν μια νεαρή κοπέλα που ήταν πεσμένη στο έδαφος:

«Νόμιζα ότι θα σταματούσαν να τη χτυπούν, αν ανέφερα τη δημοσιογραφική μου ιδιότητα. Έτρεξα και φώναξα, αλλά αντιθέτως ένας από αυτούς με χτύπησε επανειλημμένα στο γόνατο. Ο δρόμος ήταν σκοτεινός, αλλά υπήρχαν πάρα πολλές κάμερες καθώς υπάρχει εκεί ένα κυβερνητικό κτίριο».

Στις 20 Αυγούστου 2011 κατέθεσε επίσημη μήνυση στα δικαστήρια της Μαδρίτης, καταγγέλλοντας την

επίθεση. Η υπόθεση έκλεισε στις 13 Οκτωβρίου 2011. Η δικαστική δήλωση αναφέρει ότι, αν και τα γεγονότα θα μπορούσαν να συνιστούν ποινικό αδίκημα, ο δράστης δεν μπορούσε να αναγνωρισθεί.

«Νόμιζα ότι θα σταματούσαν να τη χτυπούν, αν ανέφερα τη δημοσιογραφική μου ιδιότητα. Έτρεξα και φώναξα, αλλά αντιθέτως ένας από αυτούς με χτύπησε επανειλημμένα στο γόνατο.»

Παλόμα Αθνάρ Φερνάντες

© AP/PA Photo/Andres Kudacki

© Private

ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΟΥ

Στις 6 Δεκεμβρίου 2009, η Αγγελική Κουτσομπού, 61 ετών τότε, συμμετείχε στη διαδήλωση στην Αθήνα για την πρώτη επέτειο του θανάτου του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου, μαζί με τον σύζυγό της και άλλα μέλη του Εργατικού Επαναστατικού Κόμματος. Χτυπήθηκε από μοτοσικλετιστή αστυνομικό της 'Δύναμης ΔΕΛΤΑ' και υπέστη σοβαρά τραύματα στο κεφάλι, απώλεια ακοής στο αριστερό αυτί, κατάγματα στην κλείδα και σε τέσσερα πλευρά. Σύμφωνα με μάρτυρες, ο οδηγός της αστυνομικής μοτοσικλέτας που τραυμάτισε την Αγγελική, μαζί με μερικούς άλλους αστυνομικούς μοτοσικλετιστές, διεμβόλισαν εσκεμμένα την ομάδα ειρηνικών διαδηλωτών με τους οποίους διαδήλωνε.

Ο Δημήτρης Γεωργίου, γιατρός που διαδήλωνε με την Αγγελική Κουτσομπού, δήλωσε στη Διεθνή Αμνηστία:

«Προσπάθησα να σηκώσω [την Αγγελική] όρθια, αλλά οι αστυνομικοί στη μοτοσικλέτα, μαζί με άλλους αστυνομικούς, με χτύπησαν, παρ' όλο που τους είπα ότι είμαι γιατρός. Με χτύπησαν με κλομπ στο κεφάλι

και, όταν σήκωσα το δεξί μου χέρι για να προφυλαχτώ, με χτύπησαν στον καρπό».

Ένας άλλος αστυνομικός, που επέβαινε στη μοτοσικλέτα, φέρεται επίσης να χτύπησε την Αγγελική Κουτσομπού ενώ κειτόταν αναισθητη στο έδαφος και αιμορραγούσε από το αυτί. Η Αγγελική Κουτσομπού έμεινε εκεί επί μισή ώρα και ένας άλλος γιατρός από την ομάδα της ανέφερε ότι, όταν ζήτησε από τους αστυνομικούς να καλέσουν ασθενοφόρο, τον έβρισαν και είπαν: «Γιατί να καλέσουμε ασθενοφόρο, για να το κάψετε;»

Τον Μάρτιο του 2012, ο εισαγγελέας στον οποίο ανατέθηκε η υπόθεση αποφάσισε να απορρίψει τη μήνυση της Αγγελικής Κουτσομπού εναντίον των αστυνομικών. Σε σύντομο σκεπτικό, ο εισαγγελέας απέρριψε τον ισχυρισμό ότι ο αστυνομικός έπεσε εσκεμμένα επάνω της και την τραυμάτισε. Κατατέθηκε προσφυγή κατά της απόφασης αλλά απορρίφθηκε από τον εισαγγελέα Εφετών τον Ιούλιο του 2012.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Στο σημερινό κλίμα οικονομικής κρίσης και μέτρων λιτότητας, δεν είναι μόνο άνθρωποι στην Ελλάδα, τη Ρουμανία και την Ισπανία που έχουν αντιδράσει ηχηρά. Οι διαδηλώσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη έχουν αυξηθεί σε όγκο και συχνότητα, ενώ τα κονδύλια για τις δημόσιες υπηρεσίες συρρικνώνονται. Οι αστυνομικοί – που έχουν επίσης πληγεί από τα μέτρα λιτότητας – αποτελούν συχνά τον πιο ορατό κλάδο του κράτους.

Η χρήση υπερβολικής βίας και οι αυθαίρετες διαλύσεις συγκεντρώσεων και συλλήψεις δημιουργούν τον κίνδυνο αποξένωσης του πληθυσμού, και μπορεί να μετατρέψουν την οργή κατά της κυβέρνησης σε οργή κατά της αστυνομίας, οξύνοντας τις εντάσεις και αυξάνοντας τον κίνδυνο περαιτέρω βίας.

Έχει κρίσιμη σημασία, τόσο για τη δημόσια τάξη, όσο και για τα δικαιώματα των πολιτών σε ολόκληρη την ΕΕ, τα μέλη των σωμάτων ασφαλείας να σέβονται τα διεθνή θεσμικά κείμενα και τις κατευθυντήριες οδηγίες καλής πρακτικής όταν αστυνομούνται διαδηλώσεις.

Οι κυβερνήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ πρέπει σαφώς να μεταδώσουν αυτές τις υποχρεώσεις στα μέλη των σωμάτων ασφαλείας και να διασφαλίσουν ότι αυτές τηρούνται.

© AP/PA Photo/Arturo Rodriguez

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η Διεθνής Αμνηστία καλεί τις κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

■ Να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να εμποδίσουν τη χρήση υπερβολικής βίας και άλλες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων από μέλη των σωμάτων ασφαλείας σε διαδηλώσεις.

■ Να συμμορφώνονται ανά πάσα στιγμή με τις διεθνείς υποχρεώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και με τα διεθνή θεσμικά κείμενα για την αστυνόμευση, ιδίως με τον Κώδικα Συμπεριφοράς των Η.Ε. για τους Αξιωματούχους Επιβολής του Νόμου και τις Βασικές Αρχές των Η.Ε. για τη Χρήση Βίας και Πυροβόλων Όπλων από Αξιωματούχους Επιβολής του Νόμου.

■ Να διασφαλίζουν τη διεξαγωγή άμεσων, διεξοδικών, αμερόληπτων και ανεξάρτητων ερευνών για όλους τους ισχυρισμούς για χρήση υπερβολικής βίας και για σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων από μέλη των σωμάτων ασφαλείας.

■ Να διασφαλίζουν την έναρξη πειθαρχικών και, όπου αρμόζει, ποινικών διαδικασιών εναντίον των μελών των σωμάτων ασφαλείας που διαπιστώνεται ότι χρησιμοποίησαν υπερβολική βία.

■ Να παρέχουν επαρκή επανόρθωση σε θύματα αστυνομικών καταπατήσεων και κακομεταχείρισης.

■ Να εξετάζουν λεπτομερώς την εκπαίδευση που παρέχεται στα μέλη των σωμάτων ασφαλείας, διασφαλίζοντας ότι περιλαμβάνεται διεξοδικότερη εκπαίδευση για τη σύννομη χρήση βίας και πυροβόλων όπλων καθώς και για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Επάνω : Μια νέα κοπέλα προσφέρει λουλούδι στους αστυνομικούς κατά τη διάρκεια διαδήλωσης στο κέντρο της Μαδρίτης, 4 Αυγούστου 2011.

Εξώφυλλο : Έλληνες αστυνομικοί μονάδας αποκατάστασης της τάξης περνούν μέσα από ένα σύννεφο δακρυγόνου κατά τη διάρκεια συγκρούσεων με διαδηλωτές στην πλατεία Συντάγματος, Αθήνα, 15 Ιουνίου 2011.

© AP/PA Photo/Kostas Tsironis

AMNESTY
INTERNATIONAL

Η Διεθνής Αμνηστία είναι ένα παγκόσμιο κίνημα που αποτελείται από περισσότερους από 3 εκατομμύρια υποστηρικτές, μέλη και ακτιβιστές σε περισσότερες από 150 χώρες και εδαφικές επικράτειες, οι οποίοι αγωνίζονται για να δώσουν τέλος σε βαρύτερες καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το όραμά μας είναι κάθε άνθρωπος να απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και σε άλλα διεθνή θεσμικά κείμενα για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Είμαστε ανεξάρτητοι από κάθε κυβέρνηση, πολιτική ιδεολογία, οικονομικό συμφέρον ή θρησκεία και χρηματοδοτούμαστε κυρίως από τα μέλη μας και από δωρεές από το κοινό.

Κωδ. ευρετηρίου:
EUR 01/022/2012 Greek

Οκτώβριος 2012

Amnesty International
International Secretariat
Peter Benenson House
1 Easton Street
London WC1X 0DW
United Kingdom

amnesty.org